Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

2*1. detsember 2016*

Eelotsusetaotlus — Keskkond — Direktiiv 2001/42/EÜ — Teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamine — Artikli 3 lõige 3 — Kavad ja programmid, mille keskkonnamõju tuleb hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju — Kehtivus EL toimimise lepingu ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta seisukohalt — Mõiste „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ — Siseriiklikud õigusnormid, milles viidatakse asjaomaste piirkondade pindalale

Kohtuasjas C-444/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (Veneto maakondlik halduskohus, Itaalia) 16. juuli 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 17. augustil 2015, menetluses

Associazione Italia Nostra Onlus

versus

Comune di Venezia,

Ministero per i beni e le attività culturali,

Regione Veneto,

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti,

Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia,

Agenzia del Demanio,

menetluses osalesid:

Società Ca’ Roman Srl,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen, kohtunikud M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (ettekandja) ja D. Šváby,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

* * Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Associazione Italia Nostra Onlus, esindajad: *avvocato* F. Mantovan, *avvocato* P. Mantovan ja *avvocato* P. Piva,

— Comune di Venezia, esindajad: *avvocato* A. Iannotta, *avvocato* M. Ballarin ja *avvocato* N. Ongaro,

— Società Ca' Roman Srl, esindaja: *avvocato* G. Zago,

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Grasso,

— Euroopa Parlament, esindajad: A. Tamás ja M. Menegatti,

— Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Simm ja S. Barbagallo,

— Euroopa Komisjon, esindajad: L. Pignataro ja C. Hermes,

olles 8. septembri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT 2001, L 197, lk 30; ELT eriväljaanne 15/06, lk 157) artikli 3 lõike 3 kehtivust ning selle direktiivi artikli 3 lõigete 2 ja 3 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Associazione Italia Nostra Onluse (Itaalia) ning teiselt poolt Comune di Venezia (Veneetsia kohalik omavalitsusüksus, Itaalia), Ministero per i Beni e le Attività Culturali (Itaalia kultuuri- ja turismiministeerium), Regione Veneto (Veneto maakond, Itaalia), Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (Itaalia taristu- ja transpordiministeerium), Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia (Itaalia kaitseministeerium – Veneetsia sadamakapten) ja Agenzia del Demanio (Maa-amet, Itaalia) vahelises vaidluses, mis puudutab kohustust viia Veneetsia laguunis (Itaalia) asuval saarel ette nähtud ehitustööde projekti suhtes läbi keskkonnamõju hindamine direktiivi 2001/42 alusel.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 92/43/EMÜ

3 Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102; edaspidi „elupaikade direktiiv“) artikli 1 punktid k ja l sisaldavad järgmisi definitsioone:

„*k) ühenduse tähtsusega ala* – ala, mis annab olulise panuse I lisa loodusliku elupaigatüübi või II lisa liigi soodsa kaitsestaatuse säilimisele või taastamisele selles biogeograafilises piirkonnas või nendes biogeograafilistes piirkondades, kuhu see alal kuulub, ning võib oluliselt kaasa aidata ka artiklis 3 nimetatud Natura 2000 sidususele ning/või aitab oluliselt kaasa asjaomase biogeograafilise piirkonna või asjaomaste biogeograafiliste piirkondade bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele.

[…]

l) erikaitseala – ühenduse tähtsusega ala, mille liikmesriik on määranud õigus- ja haldusaktide ja/või lepingu alusel ning kus kohaldatakse vajalikke kaitsemeetmeid, et säilitada või taastada nende looduslike elupaikade ja/või liikide populatsioonide soodsat kaitsestaatust, mille jaoks ala on määratud.“

4 Direktiivi artikkel 2 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele liikmesriikide Euroopa territooriumil, kus kohaldatakse asutamislepingut.

2. Käesoleva direktiivi kohaselt võetud meetmed on kavandatud ühenduse tähtsusega looduslike elupaikade ning looduslike looma- ja taimeliikide soodsa kaitsestaatuse säilitamiseks või taastamiseks.

3. Käesoleva direktiivi kohaselt võetud meetmetes võetakse arvesse majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi ning piirkondlikke ja kohalikke iseärasusi.“

5 Nimetatud direktiivi artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Luuakse Euroopa erikaitsealade sidus ökoloogiline võrgustik Natura 2000. See võrgustik, mis koosneb aladest, kus esinevad I lisas loetletud looduslikud elupaigatüübid ja II lisas loetletud liikide elupaigad, võimaldab säilitada või vajaduse korral taastada asjaomaste looduslike elupaigatüüpide ja liikide elupaikade soodsat kaitsestaatust nende looduslikul levilal.

Natura 2000 võrgustikku kuuluvad ka liikmesriikide [nõukogu 2. aprilli 1979. aasta] direktiivi 79/409/EMÜ [loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT 1979, L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98)] kohaselt klassifitseeritud linnukaitsealad.“

6 Elupaikade direktiivi artikkel 6 näeb ette:

„1. Liikmesriigid kehtestavad erikaitsealade suhtes vajalikud kaitsemeetmed, mille hulka kuuluvad vajaduse korral asjakohased kaitsekorralduskavad, mis on eraldi välja töötatud või lisatud muudesse arengukavadesse, ning asjakohased õiguslikud, halduslikud või lepingulised meetmed, mis vastavad aladel esinevate I lisa looduslike elupaigatüüpide ja II lisa liikide ökoloogilistele vajadustele.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida erikaitsealadel looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud, kuivõrd selline häirimine võib oluliselt mõjutada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmist.

3. Iga kava või projekti, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis tõenäoliselt avaldab alale olulist mõju eraldi või koos muude kavade või projektidega, tuleb asjakohaselt hinnata seoses tagajärgedega, mida see ala kaitse-eesmärkidele avaldab. Pädevad siseriiklikud asutused annavad kavale või projektile kava või projekti tagajärgede hindamise järelduste alusel ning lõike 4 sätete kohaselt nõusoleku alles pärast seda, kui nad on kindlaks teinud, et see ei avalda asjaomase ala terviklikkusele negatiivset mõju, ja teevad seda vajaduse korral pärast avaliku arvamuse saamist.

4. Kui hoolimata negatiivsest hinnangust kava või projekti tagajärgedele ala suhtes ja alternatiivsete lahenduste puudumisel tuleb kava või projekt üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalsetel või majanduslikel põhjustel siiski ellu viia, peab liikmesriik võtma kõik vajalikud asendusmeetmed, et tagada Natura 2000 võrgustiku üldise sidususe kaitse. Liikmesriik teatab komisjonile vastuvõetud asendusmeetmetest.

Kui asjaomasel alal esineb esmatähtsaid looduslikke elupaigatüüpe ja/või esmatähtsaid liike, võib kaaluda ainult neid seisukohti, mis on seotud rahva tervise või avaliku julgeolekuga, esmatähtsate soodsate tagajärgedega keskkonnale või komisjoni arvamuse kohaselt muude üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvate põhjustega.“

7 Direktiivi artikkel 7 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva direktiivi artikli 6 lõigetest 2, 3 ja 4 tulenevad kohustused asendavad kõik direktiivi [79/409] artikli 4 lõike 4 esimesest lausest tulenevad kohustused artikli 4 lõike 1 kohaselt klassifitseeritud alade või artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustatud alade osas alates käesoleva direktiivi rakendamise kuupäevast või alates ala direktiivi [79/409] kohasest klassifitseerimisest või tunnustamisest liikmesriigi poolt, kui viimane kuupäev on hilisem.“

Direktiiv 2001/42

8 Direktiivi 2001/42 põhjendused 9 ja 10 on järgmised:

„(9) Käesolev direktiiv on laadilt menetluslik ning selle nõuded tuleks integreerida liikmesriikide senistesse menetlustesse või inkorporeerida ainuomaselt selleks loodud menetlusse. Mitmekordse hindamise vältimiseks peaksid liikmesriigid vajaduse korral arvestama, et hindamisi korraldatakse kavade ja programmide hierarhia erinevatel tasanditel.

(10) Kõigil kavadel ja programmidel, mis koostatakse mitme sektori tarvis ja millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiivi 85/337/EMÜ teatavate avaliku ja erasektori projektide keskkonnamõju hindamise kohta [(EÜT 1985, L 175, lk 40; ELT eriväljaanne 15/01, lk 248), muudetud nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiviga 97/11/EÜ (EÜT 1997, L 73, lk 5; ELT eriväljaanne 15/03, lk 151)] I ja II lisas, ning kõigil kindlaksmääratud kavadel ja programmidel, mille puhul [elupaikade direktiivi] alusel tuleb korraldada hindamine, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju ning nende suhtes tuleks üldiselt kohaldada süstemaatilist keskkonnamõju hindamist. Kui nendes määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil või kui on tegemist eespool nimetatud kavade või programmide väiksemate muudatustega, tuleb neid hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil on oluline keskkonnamõju.“

9 Direktiivi 2001/42 artikkel 1 „Eesmärgid” on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada keskkonnakaitse kõrge tase ja aidata kaasa keskkonnakaalutluste integreerimisele kavade ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse, eesmärgiga edendada säästvat arengut, tagades vastavalt käesolevale direktiivile teatavate tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise.“

10 Direktiivi artikli 2 punktid a ja b sisaldavad järgmisi määratlusi:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *kavad ja programmid* – kavad ja programmid, kaasa arvatud need, mida kaasrahastab Euroopa Ühendus, ja nende mis tahes muudatused:

— mille koostab ja/või võtab vastu riigi, piirkondliku või kohaliku tasandi asutus või mille koostab asutus vastuvõtmiseks parlamendi või valitsuse õigusloomemenetluse kaudu, ja

— mida nõutakse siseriiklike õigusnormidega;

b) *keskkonnamõju hindamine* – keskkonnaaruande koostamine, konsultatsioonide pidamine, otsuste tegemisel keskkonnaaruande ja konsultatsioonide tulemustega arvestamine ning otsusest teavitamine vastavalt artiklitele 4–9“.

11 Direktiivi artikkel 3 „Reguleerimisala” näeb ette:

„1. Vastavalt artiklitele 4–9 korraldatakse lõigetes 2–4 osutatud tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamine.

2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, hinnatakse kõigi nende kavade ja programmide keskkonnamõju,

a) mis on koostatud põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, veonduse, jäätmehoolduse, veemajanduse, telekommunikatsiooni, turismi, asulaplaneerimise või maakasutuse valdkonnas ja millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud direktiivi 85/337/EMÜ I ja II lisas; või

b) mille suhtes on peetud vajalikuks korraldada hindamine [elupaikade direktiivi] artikli 6 või 7 alusel seoses tõenäolise mõjuga asukohas.

3. Lõikes 2 osutatud kavasid ja programme, milles määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil, ning lõikes 2 osutatud kavade ja programmide väiksemaid muudatusi tuleb hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

4. Liikmesriigid otsustavad, kas lõikes 2 osutamata kavadel ja programmidel, mis loovad raamistiku tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

5. Liikmesriigid otsustavad, kas lõigetes 3 ja 4 osutatud kavadel ja programmidel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, üksikjuhtumite uurimise või kava- ja programmiliikide kindlaksmääramise või mõlema lähenemisviisi ühitamise teel. Otsustamisel võtavad liikmesriigid alati arvesse II lisas sätestatud asjakohaseid kriteeriume, et tagada tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide kuulumine käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.

[…]“

12 Direktiivi 2001/42 artikkel 4 „Üldkohustused“ sätestab:

„1. Artiklis 3 osutatud keskkonnamõju hindamine korraldatakse kava või programmi koostamise ajal ja enne selle vastuvõtmist või menetlusse andmist.

2. Käesoleva direktiivi nõuded tuleks integreerida kas liikmesriikide kavade ja programmide vastuvõtmise senistesse menetlustesse või inkorporeerida käesoleva direktiivi täitmiseks kehtestatud menetlustesse.

3. Kui kavad või programmid moodustavad osa kavade või programmide hierarhiast, peavad liikmesriigid mitmekordse hindamise vältimiseks arvestama sellega, et vastavalt käesolevale direktiivile korraldatakse hindamisi hierarhia eri tasanditel. Liikmesriigid kohaldavad artikli 5 lõikeid 2 ja 3 selleks, et muu hulgas vältida mitmekordset hindamist.“

13 Direktiivi artikli 5 „Keskkonnamõju hindamise aruanne“ lõiked 1 ja 2 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui artikli 3 lõike 1 alusel nõutakse keskkonnamõju hindamist, koostatakse keskkonnamõju hindamise aruanne, milles piiritletakse, kirjeldatakse ja hinnatakse kava või programmi rakendamisega kaasnevat tõenäolist olulist keskkonnamõju ning esitatakse mõistlikud alternatiivid, mille puhul võetakse arvesse kava või programmi eesmärke ja geograafilist reguleerimisala. Sel otstarbel antav teave on osutatud I lisas.

2. Lõike 1 alusel koostatud keskkonnamõju hindamise aruanne sisaldab põhjendatult nõutavat teavet, võttes arvesse olemasolevaid teadmisi ja hindamismeetodeid, kava või programmi sisu ja üksikasjalikkust, otsuse tegemise etappi ja mil määral saab mitmekordse hindamise vältimiseks teatavaid küsimusi täpsemalt hinnata otsustamise erinevatel tasanditel.“

14 Direktiivi 2001/42 II lisas loetletakse selle direktiivi artikli 3 lõikes 5 osutatud mõju tõenäolise olulisuse määramise kriteeriumid.

Itaalia õigus

15 Direktiivi 2001/42 võttis Itaalia õiguskorda üle 3. aprilli 2006. aasta decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale (seadusandlik dekreet nr 152 keskkonnaõigusnormide kohta) (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, edaspidi „*GURI*“, nr 88 regulaarne lisa, 14.4.2006).

16 Selle dekreedi artikkel 6 põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal kehtinud redaktsioonis sätestab:

„1. Strateegiline keskkonnamõju hindamine puudutab kavasid ja programme, millel on tõenäoliselt oluline mõju keskkonnale ja kultuuripärandile.

2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, hinnatakse kõigi nende kavade ja programmide keskkonnamõju:

a) mis on koostatud välisõhu omaduste hindamiseks ja reguleerimiseks põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, veonduse, jäätmehoolduse, veemajanduse, telekommunikatsiooni, turismi, asulaplaneerimise või maakasutuse valdkonnas ning millega luuakse käesoleva dekreedi II, III ja IV lisas loetletud projektide heakskiitmise, lubade väljastamise, asukoha või teostamise raamistik;

b) mille puhul, arvestades mõju, mis neil tõenäoliselt on loodusliku linnustiku erikaitsealade ja looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitseks mõeldud ühenduse tähtsusega alade kaitse-eesmärkidele, leitakse, et mõju hindamine Vabariigi Presidendi 8. septembri 1997. aasta dekreedi nr 357 artikli 5 ja selle hilisemate muudatuste kohaselt on vajalik.

3. Lõikes 2 viidatud kavad ja programmid, milles määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil, ning lõikes 2 viidatud kavade ja programmide väiksemaid muudatusi tuleb hinnata ainult siis, kui pädev ametiasutus otsustab, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju vastavalt artiklile 12 […].

3a. Pädev ametiasutus otsustab vastavalt artikli 12 sätetele, kas lõikes 2 osutamata kavadel ja programmidel, mis loovad raamistiku tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

[…]“

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimused

17 Veneetsia laguunis Pellestrina saare lõunatipus asub saar, mis kannab nime Ca’ Roman ja mis kuulub Comune di Venezia alla. Selle loodusliku keskkonna tõttu on Ca’ Romani biotoop kantud Natura 2000 võrgustikku.

18 See biotoop kujutab endast ühenduse tähtsusega ala ning erikaitseala, mis on registrisse kantud nimetusega „Veneetsia kallas: ranniku biotoop“ (kood IT 3250023), kõige lõunapoolsemat osa ning see külgneb ühenduse tähtsusega alaga ja erikaitsealaga, mis on registrisse kantud nimetusega „Veneetsia laguun“ (kood IT 3250046) ning ühenduse tähtsusega alaga, mis on registrisse kantud nimetusega „Veneetsia laguuni kesk-alaosa“ (kood IT 3250030). Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul asub Ca’ Romanil nende ühenduse tähtsusega alade ja erikaitsealadega piirnev ala, kus asuvad hooned, mis on praegu mahajäetud.

19 Comune di Venezia territooriumil asulaplaneerimisele kohaldatavad õigusnormid võimaldavad lammutamise ja rekonstrueerimise kaudu uuendada väärtuse kaotanud hooneid, mille otstarvet muudetakse pärast seda, kui on koostatud rakenduskava, mis määrab kindlaks kohaliku taristu ja arhitektuuri linnakorralduse.

20 Società Ca’ Roman koostas niisuguse rakenduskava käesoleva kohtuotsuse punktis 18 viidatud mahajäetud hoonetele. Tal on kavas ehitada nende asemele 84 eluasemega 42 hoonet, mis moodustaksid viis hoonetegruppi kokku 29 195 m^2 suurusel alal.

21 Comune di Venezia volikogu 31. mai 2012. aasta otsusega kiideti kõnealune kava heaks ning selle suhtes viidi läbi keskkonnamõju hindamine elupaikade direktiivi kohaselt. Hindamine oli positiivne, kuid kava suhtes tehti siiski arvukalt asjaomaste ühenduse tähtsusega alade ja erikaitsealade kaitseks mõeldud ettekirjutusi.

22 Ometi ei rakendatud selle suhtes keskkonnamõju hindamist direktiivi 2001/42 tähenduses. Nimelt leidis pädev piirkondlik ametiasutus oma 4. juuni 2013. aasta arvamuses, et kõnealune kava puudutab üksnes väikese piirkonna kasutamist kohalikul tasandil ning nende piirkondadega seotud kavad ei vaja keskkonnamõju hindamist, kui neil ei ole tõenäoliselt olulist keskkonnamõju.

23 Olles kontrollinud keskkonnamõju hindamise vajalikkust direktiivi 2001/42 alusel, kiitis Comune di Venezia commissario straordinario (erakorraline volinik) volikogu pädevuse raames 2. oktoobril 2014 vastu võetud otsusega kõnealuse kava heaks, tegemata selle kava varasema heakskiidu saanud versiooni ühtegi muudatust.

24 Associazione Italia Nostra Onlus, mille tegevuse eesmärk on toetada Itaalia ajaloolise, kunstilise ja kultuurilise pärandi kaitset ja väärtustamist, esitas selle heakskiitva otsuse ja ka muude aktide peale kaebuse Tribunale amministrativo regionale per il Venetole (Veneto maakondlik halduskohus, Itaalia), vaidlustades eelkõige direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 kehtivuse liidu õiguse seisukohast.

25 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on see säte ELTL artikli 191 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 37 seisukohast kehtetu, kuna see näeb ette, et kavad ja programmid, mille suhtes nõutakse keskkonnamõju hindamist elupaikade direktiivi artiklite 6 ja 7 alusel, ei pea tingimata läbi tegema keskkonnamõju hindamist direktiivi 2001/42 alusel.

26 Nimelt oleks kava või programmi niisugusele keskkonnamõju hindamisele allutamise nõude pelk kontrollimine erinevalt kohustuslikust ja süstemaatilisest hindamisest liikmesriikide ametiasutuste jaoks hea võimalus hoida kõrvale elupaikade direktiivis ja direktiivis 2001/42 taotletud keskkonnakaitse eesmärkidest.

27 Lisaks rikub direktiivi 2001/42 artikli 3 lõige 3 „mõistlikkuse põhimõtet“, kui võtta arvesse selle kaitsetaseme asjakohatust ja ebapiisavust, mida kõnealune säte pakub elupaikade direktiivis taotletud eesmärkide suhtes, ning viidates puhtkvantitatiivsele kriteeriumile seoses pindalaga, mida selle sätte alla kuuluvad kavad ja programmid puudutavad.

28 Selles osas väidab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Natura 2000 võrgustikku kuuluvad alad on oma eripärasid arvestades vastuvõtlikud kõige väiksematele muudatustele, mis tulenevad loomastikku, taimestikku, pinnasesse ja vette sekkumisest. Seega ei ole niisuguste alade – mille eesmärk võib olla eeskätt haruldaste või väljasuremisohus liikide kaitse – muutmise mõju kuidagi seotud selle piirkonna pindalaga, mida kava või programm puudutab. See mõju puudutab üksnes kvalitatiivseid aspekte, nagu sekkumise laad ja asukoht või kavandatavate pöördumatute sisuliste ümberkorralduste asjakohasus.

29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab Euroopa Kohtu praktikale, mille kohaselt liikmesriik, kes kehtestab kriteeriumid ja/või künnised, mis lähtuvad üksnes projektide mahust, arvestamata nende laadi või asukohta, väljub talle antud hindamisruumi piiridest (vt direktiivi 85/337 kohta kohtuotsused, 21.9.1999, komisjon *vs*. Iirimaa, C-392/96, EU:C:1999:431, punktid 64–67, ja 16.3.2006, komisjon *vs*. Hispaania, C-332/04, ei avaldata, EU:C:2006:180, punktid 76–81).

30 Seega ei oleks kuidagi põhjendatud, kui kohustuslikust süstemaatilisest keskkonnamõju hindamisest arvatakse välja direktiiviga 2001/42 hõlmatud kavad ja programmid, võttes aluseks üksnes kvantitatiivse kriteeriumi nagu „väikese piirkonna kasutamise kohalikul tasandil“ selle direktiivi artikli 3 lõike 3 tähenduses.

31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et juhul, kui Euroopa Kohus peaks järeldama, et see säte ei ole EL toimimise lepingu ja harta seisukohast kehtetu, siis soovib ta teada, kas mõistet „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ võib siseriiklikes õigusnormides määratleda üksnes kvantitatiivselt, nagu see on Itaalia puhul.

32 Nimelt jättis Itaalia seadusandja määratlemata mõiste „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ ning siseriiklik kohtupraktika võttis viitena aluseks eelkõige järgmised tegurid, st uute või laiendatavate linnaalade arendusprojektide puhul, et need puudutavad kuni 40 hektari suurust ala, ja olemasolevate linnaalade piiresse jäävate linnaalade restruktureerimis- või arendusprojektide puhul, et need puudutavad kuni 10 hektari suurust ala. Need puhtkvantitatiivsed tegurid moodustavad väga kõrge lävendi, mis kujutab endast probleemi direktiivi 2001/42 seisukohast.

33 Neil asjaoludel otsustas Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (Veneto maakondlik halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi 2001/42 artikli 3 lõige 3 on sama artikli lõike 2 punktis b nimetatud juhule viitavas osas kehtiv, võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu ja harta keskkonnanorme, selles osas, kus see lõige vabastab süstemaatilisest keskkonnamõju strateegilisest hindamisest kavad ja programmid, mille tagajärgi on elupaikade direktiivi artiklite 6 ja 7 kohaselt vaja hinnata?

2. Kas lähtudes direktiivi 2001/42 põhjendusest 10, mille kohaselt „kõigil kindlaksmääratud kavadel ja programmidel, mille puhul tuleb elupaikade direktiivi alusel korraldada hindamine, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju ning nende suhtes tuleks üldiselt kohaldada süstemaatilist keskkonnamõju hindamist“, tuleb sama direktiivi artikli 3 lõikeid 2 ja 3 tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised õigusnormid nagu need siseriiklikud normid, mis kasutavad direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikes 3 kasutatud mõiste „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ määratlemiseks puhtkvantitatiivseid andmeid?

3. Kas lähtuvalt direktiivi 2001/42 põhjendusest 10, mille kohaselt „kõigil kindlaksmääratud kavadel ja programmidel, mille puhul tuleb elupaikade direktiivi alusel korraldada hindamine, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju ning nende suhtes tuleks üldiselt kohaldada süstemaatilist keskkonnamõju hindamist“, tuleb sama direktiivi artikli 3 lõikeid 2 ja 3 tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised õigusnormid nagu need siseriiklikud normid, mille kohaselt on kõik uute või laiendatavate linnaalade arendusprojektid, mis puudutavad kuni 40 hektari suurust ala, või olemasolevate linnaalade piiresse jäävate linnaalade restruktureerimis- või arendusprojektid, mis puudutavad kuni 10 hektari suurust ala, automaatsest ja kohustuslikust keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlusest vabastatud, kuigi neile aladele avaldatavat võimalikku mõju arvesse võttes on juba leitud, et nende projektide tagajärgi tuleks kindlasti elupaikade direktiivi artiklite 6 ja 7 kohaselt hinnata?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

34 Comune di Venezia ja Società Ca’ Roman väidavad, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu.

35 Nad leiavad, et põhikohtuasjas kõne all olev kavaga hõlmatud piirkond asub väljaspool käesoleva kohtuotsuse punktis 18 nimetatud ühenduse tähtsusega alasid ja erikaitsealasid. Seega ei nõuta selle piirkonna puhul keskkonnamõju hindamist elupaikade direktiivi artiklite 6 ja 7 kohaselt ning järelikult ei ole vajalik ka keskkonnamõju hindamine direktiivi 2001/42 alusel, kuna viimati nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimused ei ole täidetud. Neil asjaoludel ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud küsimustele vastamine põhikohtuasja lahendi suhtes asjakohane.

36 Sellega seoses tuleb meenutada, et eeldatakse niisuguste liidu õiguse tõlgendamise küsimuste asjakohasust, mille siseriiklik kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille täpsust Euroopa Kohus ei pea kontrollima. Liikmesriigi kohtu esitatud taotluse võib Euroopa Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine, mida liikmesriigi kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada faktilised või õiguslikud asjaolud, mis on vajalikud tarviliku vastuse andmiseks talle esitatud küsimustele (vt eelkõige kohtuotsused, 13.3.2001, PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, punkt 39, ja 21.9.2016, Radgen, C-478/15, EU:C:2016:705, punkt 27).

37 Käesoleval juhul, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 22 märgib, ei saa välistada, et põhikohtuasjas kõne all olev kava, isegi kui see puudutab otseselt ainult piirkonda, mis asub väljaspool käesoleva kohtuotsuse punktis 18 viidatud ühenduse tähtsusega alasid või erikaitsealasid, vajab keskkonnamõju hindamist elupaikade direktiivi artiklite 6 ja 7 alusel. Nimelt võib ka ühenduse tähtsusega alast ja/või erikaitsealast väljaspool asuva piirkonnaga seotud kava või programm sõltuvalt asjaoludest neile aladele mõju avaldada.

38 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et käesoleval juhul leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, kes märgib, et põhikohtuasjas käsitluse olev kava puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 18 nimetatud ühenduse tähtsusega alade ja erikaitsealadega külgnevat piirkonda, et tegemist on niisuguse juhtumiga ning Euroopa Kohtu ülesanne ei ole seda kontrollida.

39 Neil asjaoludel ei ole ilmselge, et direktiivi 2001/42 taotletud tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.

Esimene küsimus

40 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2001/42 artikli 3 lõige 3 on EL toimimise lepingu ja harta seisukohast kehtiv.

41 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et direktiiv 2001/42 põhineb EÜ artikli 175 lõikel 1, mis käsitleb keskkonnapoliitika meetmeid, mida Euroopa Liidul tuleb võtta, et saavutada EÜ artiklis 174 seatud eesmärgid.

42 ELTL artikli 191, mis vastab EÜ artiklile 174, ja eelnevalt sisuliselt EÜ asutamislepingu artiklile 130 R, lõige 2 sätestab, et liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks „kaitstuse kõrge taseme“. Samas tähenduses näeb EL lepingu artikli 3 lõige 3 ette, et liit püüab tagada „kõrgetasemelise keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamise“.

43 Euroopa Kohtu praktika kohaselt lubab ELTL artikli 191 lõige 1 kehtestada meetmeid, mis puudutavad ainult keskkonna teatavaid aspekte, kui need meetmed aitavad kaasa keskkonna säilitamisele, kaitsmisele ja selle kvaliteedi parandamisele (vt kohtuotsus, 14.7.1998, Safety Hi-Tech, C-284/95, EU:C:1998:352, punkt 45, ja 14.7.1998, Bettati, C-341/95, EU:C:1998:353, punkt 43).

44 Vaidlust ei ole selles, et ELTL artikli 191 lõige 2 nõuab, et liidu keskkonnapoliitika eesmärk oleks kaitstuse kõrge tase, mis selle sättega kooskõlas olemiseks ei pea tingimata olema tehniliselt võimalikult kõrge. Nimelt lubab ELTL artikkel 193 liikmesriikidel säilitada või kasutusele võtta rangemaid kaitsemeetmeid (vt kohtuotsused, 14.7.1998, Safety Hi-Tech, C-284/95, EU:C:1998:352, punkt 49, ja 14.7.1998, Bettati, C-341/95, EU:C:1998:353, punkt 47).

45 Seega tuleb kontrollida, kas seda kohtupraktikat arvesse võttes on direktiivi 2001/42 artikli 3 lõige 3 ELTL artikli 191 seisukohast kehtiv.

46 Selles osas tuleb täpsustada, et tulenevalt vajadusest tasakaalustada teatud eesmärke ja põhimõtteid, mis on sätestatud ELTL artiklis 191, samuti tulenevalt kriteeriumide rakendamise keerukusest peab kohtulik kontroll olema piiratud küsimusega, kas Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu on direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 vastuvõtmisel teinud ilmse kaalutlusvea (vt selle kohta kohtuotsused, 14.7.1998, Safety Hi-Tech, C-284/95, EU:C:1998:352, punkt 37; 14.7.1998, Bettati, C-341/95, EU:C:1998:353, punkt 35, ja 15.12.2005, Kreeka *vs*. komisjon, C-86/03, EU:C:2005:769, punkt 88).

47 Mis puudutab direktiivi 2001/42, siis tuleb meenutada, et selle artikli 1 kohaselt on direktiivi eesmärk tagada keskkonnakaitse kõrge tase ja aidata kaasa keskkonnakaalutluste integreerimisele kavade ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse, eesmärgiga edendada säästvat arengut, tagades vastavalt sellele direktiivile teatavate tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise.

48 Nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 2 punktist b tuleneb, et kui selle artikli lõikes 3 ei ole sätestatud teisiti, hinnatakse kõigi nende kavade ja programmide keskkonnamõju, mille suhtes on peetud vajalikuks korraldada hindamine elupaikade direktiivi artikli 6 või 7 alusel seoses tõenäolise mõjuga asukohas.

49 Direktiivi 2001/42 artikli 3 lõige 3 sätestab aga, et kavasid ja programme, milles määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil, ning kavade ja programmide väiksemaid muudatusi tuleb hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

50 Direktiivi 2001/42 põhjendusega 10 koostoimes tuleneb sellest sättest, et kavadele ja programmidele, mis määravad kindlaks väikese piirkonna kasutamise kohalikul tasandil, peavad asjaomase liikmesriigi pädevad ametiasutused tegema eelneva kontrolli, mille eesmärk on teha kindlaks, kas konkreetsel kaval või programmil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, ning et need ametiasutused peavad seejärel kohustuslikus korras viima läbi selle kava või programmi keskkonnamõju hindamise selle direktiivi alusel, kui nad on jõudnud järeldusele, et nimetatud kaval või programmil on tõenäoliselt niisugune keskkonnamõju.

51 Direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikest 5 tulenevalt leiab otsustamine, kas kavadel või programmidel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju ning kas nende keskkonnamõju tuleb seetõttu sama direktiivi raames hinnata, aset üksikjuhtumite uurimise või kavade või programmide liikide kindlaksmääramise või mõlema lähenemisviisi ühitamise teel. Otsustamisel võtavad liikmesriigid igal juhul arvesse nimetatud direktiivi II lisas sätestatud asjakohaseid kriteeriume, et tagada tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide kuulumine käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.

52 Direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikes 5 nimetatud kavade ja programmide uurimismehhanismide eesmärk on lihtsustada kavade ja programmide kindlaksmääramist, mida tuleb hinnata seetõttu, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju (vt kohtuotsus, 22.9.2011, Valčiukienė jt, C-295/10, EU:C:2011:608, punkt 45).

53 Liikmesriikidele direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikega 5 jäetud kaalutlusruumi määrata kindlaks teatud kavade ja programmide liigid, millel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, piirab selle direktiivi artikli 3 lõikes 3 koostoimes sama artikli lõikega 2 sätestatud kohustus viia keskkonnamõju hindamine läbi kavade ja programmide suhtes, millel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju eelkõige nende omaduste ja mõju tõttu ning alade tõttu, mida nad võivad puudutada (vt kohtuotsus, 22.9.2011, Valčiukienė jt, C-295/10, EU:C:2011:608, punkt 46).

54 Direktiivi 2001/42 artikli 3 lõiked 2, 3 ja 5 näevad seega ette, et ühegi kava ega programmi puhul, millel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, ei jäeta keskkonnamõju hindamata (vt kohtuotsus, 22.9.2011, Valčiukienė jt, C-295/10, EU:C:2011:608, punkt 53).

55 Seetõttu tuleb eristada niisugust olukorda sellest, kus puhtkvantitatiivse lävendi tagajärjel on praktikas mõne terve kava või programmi liigi puhul direktiivi 2001/42 alusel keskkonnamõju hindamine välistatud, isegi kui nendel kavadel või programmidel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju (vt selle kohta kohtuotsus, 22.9.2011, Valčiukienė jt, C-295/10, EU:C:2011:608, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

56 Eeltoodut arvesse võttes tuleb tõdeda, et kuna direktiivi 2001/42 artikli 3 lõige 3 ei välista ühegi kava või programmi, millel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, keskkonnamõju hindamist selle direktiivi alusel, siis lähtub see säte nimetatud direktiiviga taotletud eesmärgist tagada keskkonnakaitse kõrge tase.

57 Eelotsusetaotluse esitanud kohus väidab siiski, et kava või programmi niisugusele keskkonnamõju hindamisele allutamise nõude pelk kontrollimine on erinevalt kohustuslikust ja süstemaatilisest keskkonnamõju hindamisest liikmesriikide ametiasutuste jaoks hea võimalus hoida kõrvale elupaikade direktiivis ja direktiivis 2001/42 taotletud keskkonnakaitse eesmärkidest.

58 Sellegipoolest, nagu ilmneb ka direktiivist 2001/42 Euroopa Kohtu tõlgenduses, on liikmesriikide ülesanne võtta oma pädevuse piires kõik vajalikud üld- või erimeetmed, et kõikide kavade või programmide suhtes, millel võib olla oluline keskkonnamõju direktiivi tähenduses, viidaks enne nende vastuvõtmist läbi keskkonnamõju hindamine selles direktiivis sätestatud menetluseeskirjade ja kriteeriumide kohaselt (vt kohtuotsus, 28.2.2012, Inter-Environnement Wallonie ja Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

59 Igal juhul ei tingi selle direktiivi artikli 3 lõike3 kehtetust üksnes oht, et siseriiklikud ametiasutused võiksid oma tegevusega hoiduda kõrvale direktiivi 2001/42 kohaldamisest.

60 Järelikult ei ilmne käesolevas asjas, et parlament ja nõukogu oleksid direktiivi 2001/42 artikli 3 lõiget 3 vastu võttes teinud ELTL artikli 191 seisukohast ilmse kaalutlusvea. Seetõttu ei nähtu direktiivi 2001/42 nimetatud sättest käesolevas kohtuasjas ühtegi asjaolu, mis mõjutaks selle kehtivust ELTL artikli 191 seisukohast.

61 Mis puudutab küsimust direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 võimaliku kehtetuse kohta harta artikli 37 seisukohast, siis tuleb ka meenutada, et viimati nimetatud artikli sõnastuses „keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine tuleb integreerida liidu poliitikasse ning tagada säästva arengu põhimõtte kohaselt“.

62 Selles osas tuleb märkida, et harta artikli 52 lõige 2 sätestab, et hartaga tunnustatud õigusi, mis rajanevad aluslepingute teiste osade sätetel, teostatakse neis määratletud tingimustel ja piires. Nii on see harta artikli 37 puhul. Nimelt, nagu ilmneb ka seda artiklit puudutavatest selgitustest põhiõiguste harta kohta (ELT 2007, C 303, lk 17), „põhinevad [harta artiklis 37] sätestatud põhimõtted [EÜ] artiklitel 2, 6 ja 174, mis on asendatud [ELL] artikli 3 lõikega 3 ning [ELTL] artiklitega 11 ja 191“.

63 Siit järeldub, et nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 60 on sedastatud, siis kuivõrd direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikest 3 ei ilmne ühtegi asjaolu, mis mõjutaks selle kehtivust ELTL artikli 191 seisukohast, ei ilmne sellest sättest ka ühtegi asjaolu, mis mõjutaks selle kehtivust harta artikli 37 seisukohast.

64 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esimese küsimuse hindamisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis EL toimimise lepingu ja harta seisukohast mõjutaks direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 kehtivust.

Teine ja kolmas küsimus

65 Oma teise ja kolmanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2001/42 artikli 3 lõiget 3 koostoimes selle direktiivi põhjendusega 10 tuleb tõlgendada nii, et nimetatud lõikes 3 esinevat mõistet „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ võib määratleda nii, et see viitab üksnes asjaomase piirkonna pindalale.

66 Mis puudutab mõistet „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 tähenduses, siis tuleneb nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõudest kui ka võrdsuse põhimõttega seonduvatest nõuetest, et sellise liidu õigusnormi sõnastust, mis ei viita sõnaselgelt

liikmesriikide õigusele õigusnormi tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt kogu liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt ning sellise tõlgenduse andmisel tuleb arvesse võtta sätte konteksti ja asjaomase õigusakti eesmärki (vt eelkõige kohtuotsused, 18.1.1984, Ekro, 327/82, EU:C:1984:11, punkt 11, ja 13.10.2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, punkt 44).

67 Kuna direktiivi 2001/42 artikli 3 lõige 3 ei sisalda mõiste „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks ühtegi sõnaselget viidet liikmesriikide õigusele, tuleb see välja selgitada selle sätte konteksti ja selle direktiivi eesmärki arvesse võttes.

68 Selles osas tuleb märkida, et nimetatud sätte sõnastuse kohaselt peab kava või programm vastama kahele kumulatiivsele tingimusele. Ühelt poolt peab see kava või programm määrama kindlaks „väikese piirkonna“ kasutamise ja teiselt poolt peab see piirkond asuma „kohalikul tasandil“.

69 Mis puudutab mõistet „kohalik tasand“, siis tuleb rõhutada, et väljendit „kohalik tasand“ kasutatakse ka direktiivi 2001/42 artikli 2 punkti a esimeses taandes. Selle sätte kohaselt tähendab mõiste „kavad ja programmid“ kavasid ja programme, kaasa arvatud need, mida kaasrahastab Euroopa Liit, ja nende mis tahes muudatusi, mille koostab ja/või võtab vastu riigi, piirkondliku või kohaliku tasandi asutus või mille koostab asutus vastuvõtmiseks parlamendi või valitsuse õigusloomemenetluse kaudu, ja mida nõutakse siseriiklike õigusnormidega.

70 Nagu ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 56 märkinud, tuleneb direktiivi 2001/42 artikli 2 punkti a esimeses taandes ja artikli 3 lõikes 3 kasutatud sarnasest sõnastusest ja ka süstemaatilisest seosest, et mõistel „kohalik tasand“ on nendes kahes sättes sama tähendus, see tähendab et kohaliku tasandi all on mõeldud asjaomase liikmesriigi haldustasandit.

71 Järelikult selleks, et kava või programm kvalifitseeruks meetmeks, mis määrab kindlaks väikese piirkonna kasutamise „kohalikul tasandil“ direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 tähenduses, peab selle kava või programmi koostama ja/või vastu võtma kohaliku tasandi asutus, mitte piirkondlik või riiklik asutus.

72 Mis puudutab mõistet „väike piirkond“, siis viitab omadussõna „väike“ oma tavakeele tähenduse kohaselt piirkonna suurusele. Nagu ka kohtujurist on ettepaneku punktis 59 märkinud, saab piirkonna suuruse kriteerium olla ainult puhtkvantitatiivne tegur, see tähendab direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikes 3 viidatud kava või programmiga seotud piirkonna pindala, olenemata projekti keskkonnamõjust.

73 Neil asjaoludel tuleb nentida, et kasutades väljendit „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“, soovis liidu seadusandja ühelt poolt võtta võrdlusaluseks selle kohaliku tasandi asutuse territoriaalse jurisdiktsiooni, kes asjaomase kava või programmi koostas ja/või vastu võttis. Teiselt poolt, kuna lisaks kohaliku tasandi kindlaksmääramisele tuleb täita ka „väikeste piirkondade“ kasutamise kriteerium, peab asjaomane piirkond võrreldes selle territoriaalse jurisdiktsiooniga olema suhteliselt väike.

74 Eeltoodud kaalutlustest lähtuvalt tuleb teisele ja kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2001/42 artikli 3 lõiget 3 tuleb koostoimes selle direktiivi põhjendusega 10 tõlgendada nii, et nimetatud lõikes 3 esinevat mõistet „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ tuleb määratleda nii, et see viitab asjaomase piirkonna pindalale järgmistel tingimustel:

— kava või programmi on koostanud ja/või vastu võtnud kohaliku tasandi asutus, mitte piirkondlik või riiklik asutus, ja

— see kohaliku tasandi asutuse territoriaalses jurisdiktsioonis asuv piirkond on võrreldes selle territoriaalse jurisdiktsiooniga suhteliselt väike.

Kohtukulud

75 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Esimese küsimuse hindamisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis mõjutaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta artikli 3 lõike 3 kehtivust EL toimimise lepingu ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta seisukohast.**

2. **Direktiivi 2001/42 artikli 3 lõiget 3 tuleb koostoimes selle direktiivi põhjendusega 10 tõlgendada nii, et nimetatud lõikes 3 esinevat mõistet „väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil“ tuleb määratleda nii, et see viitab asjaomase piirkonna pindalale järgmistel tingimustel:**

   — **kava või programmi on koostanud ja/või vastu võtnud kohaliku tasandi asutus, mitte piirkondlik või riiklik asutus, ja**

   — **see kohaliku tasandi asutuse territoriaalses jurisdiktsioonis asuv piirkond on võrreldes selle territoriaalse jurisdiktsiooniga suhteliselt väike.**

Allkirjad